

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія»» було проведено у січні - лютому 2025 року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень-лютий 2025),
- аналіз даних (квітень 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (травень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія» (другий (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 76 респондентів/-ок, що складає 79,2 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Фізична терапія».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 58 осіб (що склало 76,3 % від загальної кількості опитаних) та 2-й курс – 18 осіб (23,7 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Фізична терапія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважна більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету (88,2 %), навчанням за освітньою програмою (86,8 %) та роботою кафедр (81,6 %). Незадоволених (радше незадоволених, бо абсолютно незадоволених не виявлено) щодо роботи кафедр — незначна частина, а саме, 1,3 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 10,5 % здобувачів/-ок стосовно вибору ХНМУ, 11,9 % — стосовно освітньої програми та 15,8 % — щодо роботи кафедр.

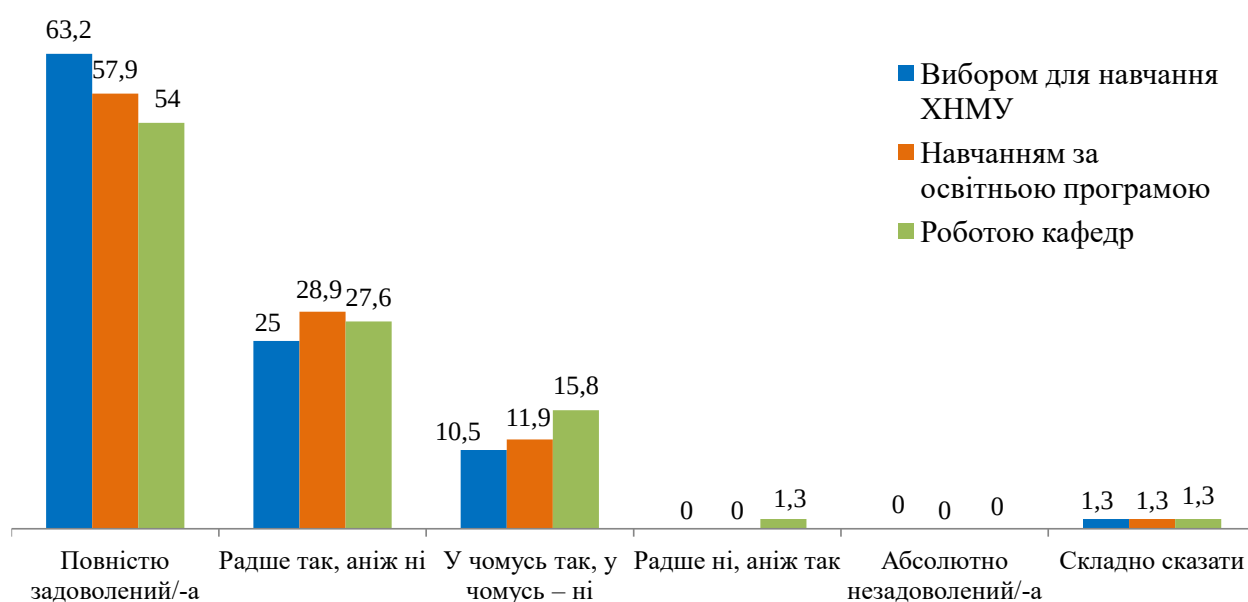

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для більшості респондентів/-ок, а саме, для 75 %. Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно або радше не співпали, було 5,2 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 19,8 %.

Переважає більшість здобувачів/-ок (79 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Частина опитаних — 19,7 % — зайняли нейтральну позицію, обравши варіант «у чомусь добре, у чомусь – ні». Незначна кількість респондентів/-ок (1,3 %) дали радше негативну

оцінку. Таких, що дуже погано оцінюють якість освітнього процесу, не було, як не було і тих, хто утруднився із відповіддю.

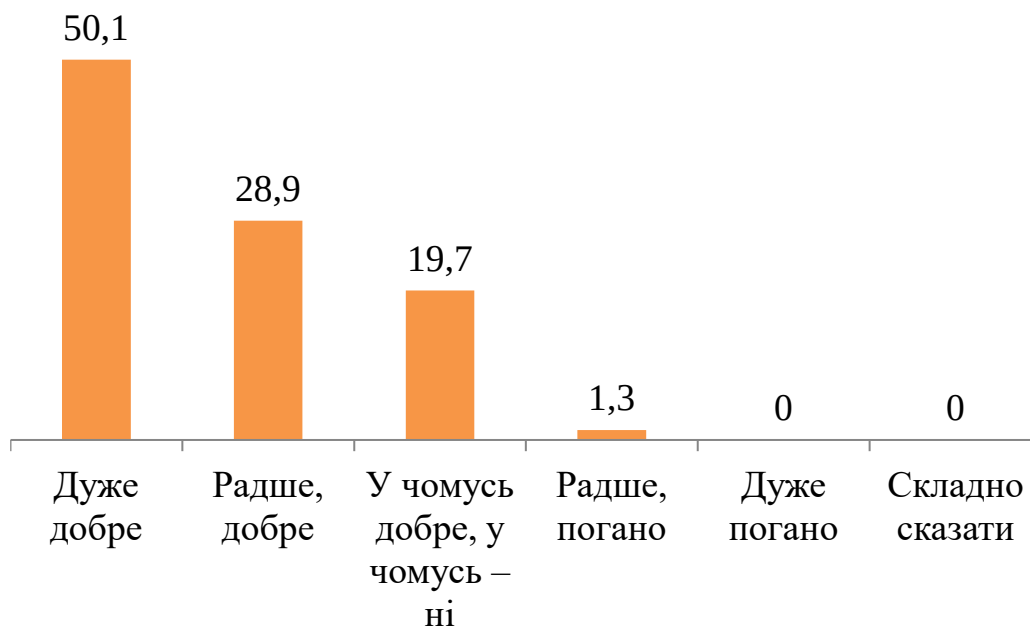

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (85,5 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 82,9 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Найбільш впливовими респонденти/-ки вважають викладачів (68,4 %). Значною мірою здобувачі/-ки також покладають відповідальність за якість освіти на самих себе (59,2 %) та на Навчально-науковий інститут якості освіти (59,2 %). Впливовими респонденти також вважають завідувачів кафедр (55,3 %) і Міністерство освіти і науки України (52,6 %). Найнижчі показники отримала адміністрація університету (43,4 %), яка посіла останнє місце у «рейтингу».

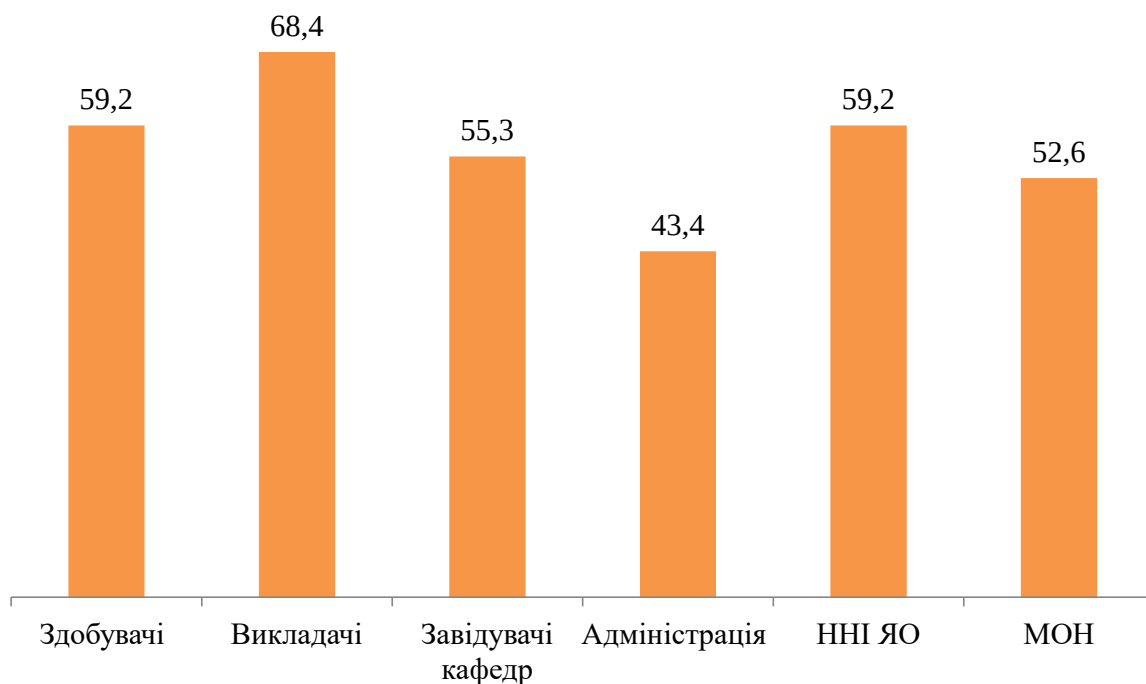

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Аналіз відповідей здобувачів/-ок свідчить про достатньо високий рівень інформованості щодо ключових аспектів освітнього процесу до початку навчання (див. рис. 4).

Найбільш поінформованими (84,2 %) респонденти/-ки почувалися стосовно змісту навчання та методів і форм організації освітнього процесу. Також високі оцінки отримали блоки «цілі й завдання навчання» (82,9 %) і «критерії оцінювання, заплановані контрольні заходи» (78,9 %).

Водночас, поінформованих щодо очікуваних результатів навчання було дещо менше — 73,7 % респондентів/-ок вважають, що були добре поінформовані про них.

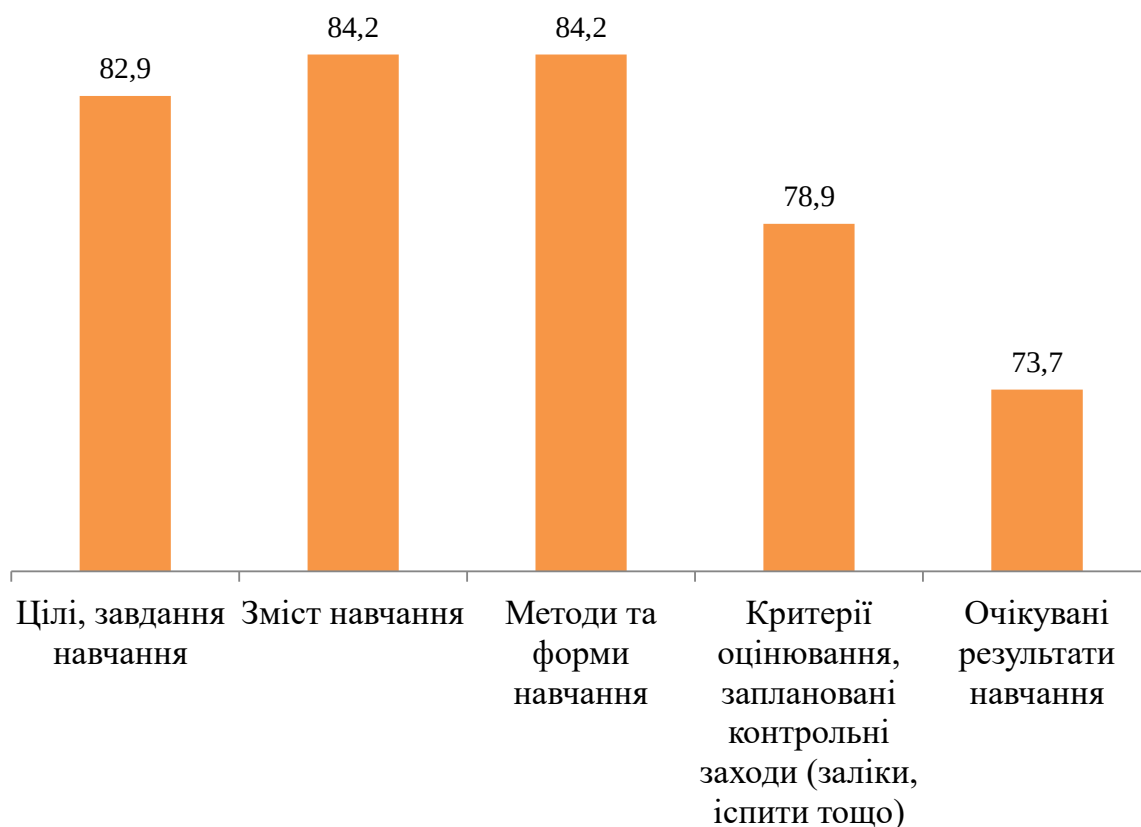

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (80,3 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених виявилось 3,9 %, абсолютно незадоволених не було. Ще 15,8 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш поширених форм і методів навчання, які викладачі використовують під час практичних занять (див. рис. 5), здобувачі/-ки назвали: «демонстрація презентації» (89,5 %), «розповідь, пояснення» (89,5 %), «тести» (80,3 %), «обговорення» (77,6 %), «реферати, доповіді, повідомлення» (76,3 %), «дискусії» (72,4 %), «усне опитування» (68,4 %) та «бесіда» (61,8 %).

«Самостійну роботу з навчальним матеріалом» згадали трохи більше половини респондентів (52,6 %).

Водночас, низький рівень використання продемонстрували такі методи: «рольові ділові ігри» (7,9 %), «письмові контрольні роботи» (15,8 %), «письмові творчі роботи» (15,8 %) та «використання симуляційного обладнання» (6,6 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними (85,5 %), відповідними їхній освітній програмі (80,3 %) та сучасними та інноваційними (67,1 %). Неефективними ці методи не вважає ніхто, невідповідними освітній програмі — 2,6 % опитаних та несучасними — 10,5 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, половина, 55,3 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять

суттєвий чи обмежений вплив; 17,1 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 27,6 % не змогли надати однозначну відповідь.

Частина здобувачів/-ок, 23,7 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Більшість з тих, хто висловлював пропозиції (94,4 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Більшість здобувачів/-ок повідомили про високий рівень доступності викладачів для оперативного консультування з навчальних питань (див. рис. 6): 80,3 % опитаних зазначили, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів. Ще 11,8 % покладаються на окремих викладачів. Лише 1,3 % респондентів/-ок не бачать для себе такої можливості, а 6,6 % утруднилися з відповіддю.

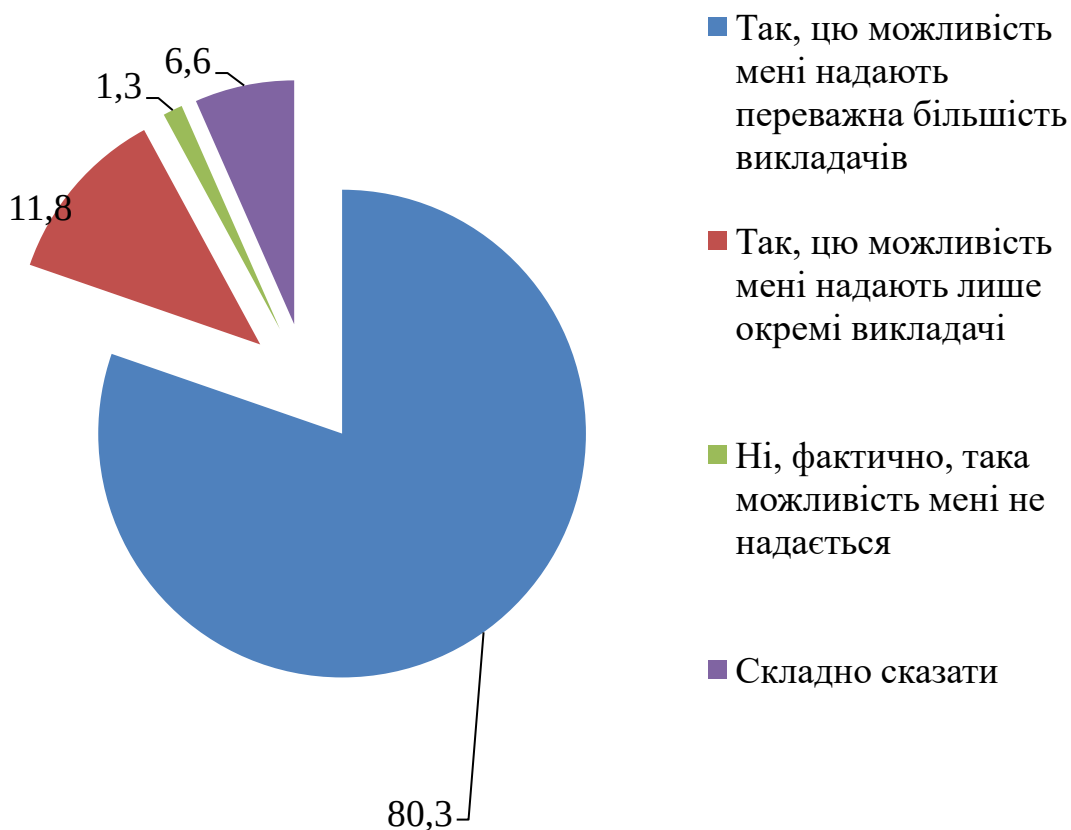

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (82,9 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 7,9 % опитаних, та 9,2 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 84,2 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють дуже добрі оцінки (середній бал – 4,2 із 5) із мінімальним коливанням – від 4,1 (так оцінили «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються», «логічну послідовність вивчення дисциплін» та «методичне забезпечення самостійної

роботи») до 4,5 «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 13 респонденток/-ів).

Приблизно половина відповідей не містили пропозицій, у 53,8 % від отриманих відповідей зазначалось, що «мене все влаштовує», «все чудово», «мені все подобається», а також така відповідь: *«З часом покрокового удосконалення і оновлення наявного гарного освітнього процесу».*

Частина побажань (15,4 %) стосувались розширення практичної складової курсів:

«Більше практик»;

«Додати більше практичних навичок».

Здобувачі/-ки висловлювались щодо розкладу занять (7,7 %):

«Чіткість розкладу і можливість надолужити в разі пропуску».

Були також висловлення щодо змісту навчальних програм (7,7 %):

«Налагодити зміст програм дисциплін, що вивчаються».

Були і коментарі, які складно категоризувати (15,4 %):

«Розвиток м'яких навичок»;

«Співпраця з іншими медичними університетами України, багато хто знаходиться в інших областях».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності за всіма пунктами.

Найвища обізнаність виявлена щодо порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін – 94,7 %, щодо Кодексу академічної доброчесності ХНМУ – 93,4 %, інформації про програми міжнародної академічної мобільності – 90,8 % та процедури реагування вишу на порушення академічної доброчесності – 90,8 %.

Понад 85 % опитаних зазначили, що обізнані з тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів і сприяння їхньому здоров'ю (89,5 %), обізнані з порядком перескладання заліків та іспитів (88,2 %), з заходами психологічної служби університету (86,8 %), з інформацією щодо

визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (85,5 %) та з процедурами врегулювання конфліктних ситуацій (85,5 %).

Найнижчий рівень обізнаності (хоча з об'єктивно високими показниками) спостерігається щодо порядку оскарження результатів заліків та іспитів (84,2 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найвищі показники задоволеності продемонстровані можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів – 89,5 %, платформами дистанційної освіти університету – 88,2 %, рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр – 88,2 %, рівнем консультативної підтримки з боку деканату – 86,8 % та рівнем консультативної підтримки з боку кафедр – 85,5 %.

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найнижчий рівень задоволеності зафіксовано щодо порядку оскарження результатів заліків та іспитів – 73,7 %, а також рівня соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) – 75 %, рівня матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету – 76,3 % та рівня безпеки перебування в університеті та сприяння здоров'ю студентів – 76,3 %.

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 13,2 % здобувачів, з яких 50 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 3,9 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами, 2,6 % — з іншими здобувачами освіти, та 3,9 % мали конфлікти з представниками адміністрації.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, у результаті отримали тільки одну відповідь:

«Поставили не ту вибіркову дисципліну!».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно з розподілом відповідей, університет найкраще розвиває комунікабельність (67,1 %), здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (60,5 %), вміння самостійно приймати рішення (59,2 %) та вміння працювати в команді (59,2 %), а також відповідальність за власні дії (57,9 %) і критичне мислення (55,3 %). Водночас розвитку таких навичок, як ініціативність (35,5 %), навички співпереживання (30,3 %), емоційний

інтелект (30,3 %) та активна життєва позиція (28,9 %), університету слід приділити більше уваги.

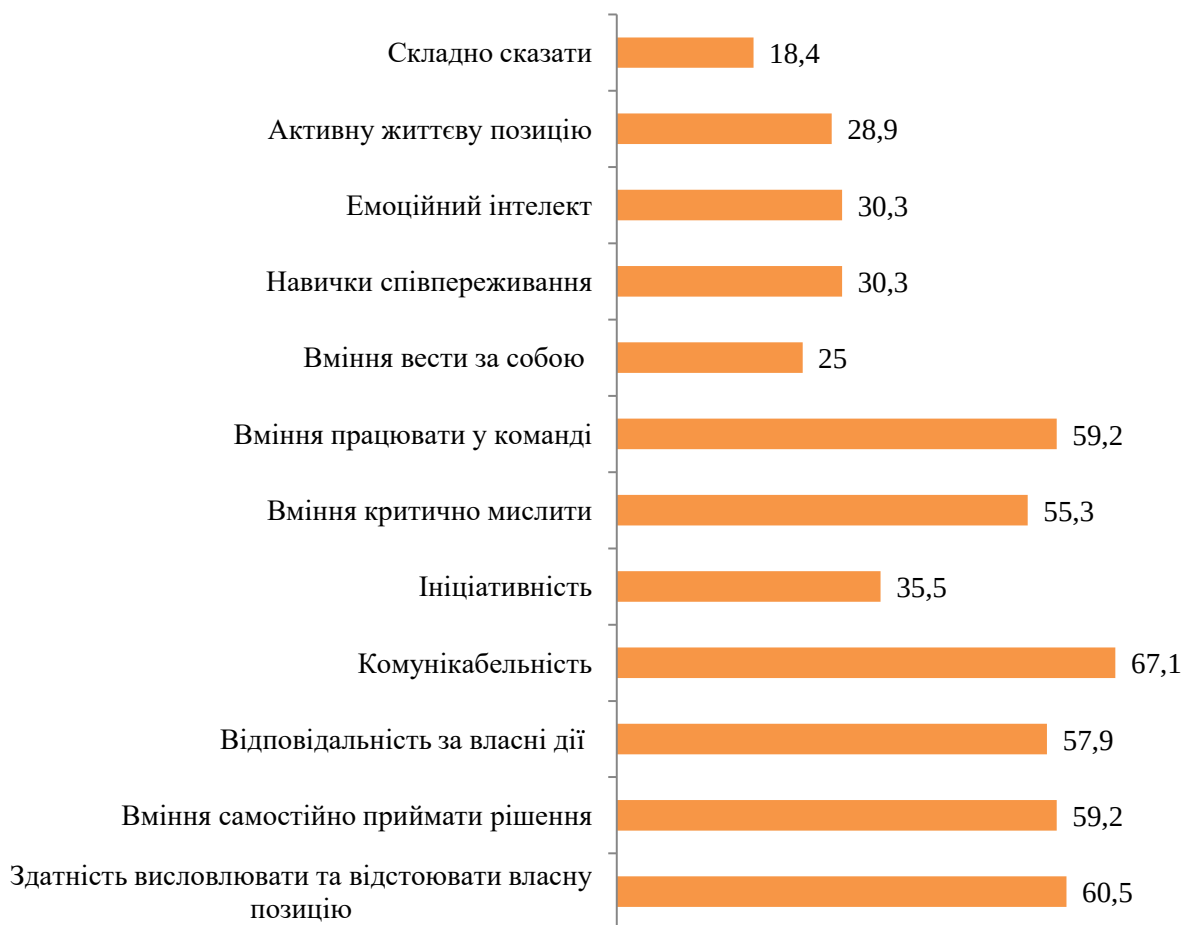

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Більшість опитаних (84,2 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 2,6 % респондентів/ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 13,2 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

Студентські «оцінки» є позитивними: 82,9 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

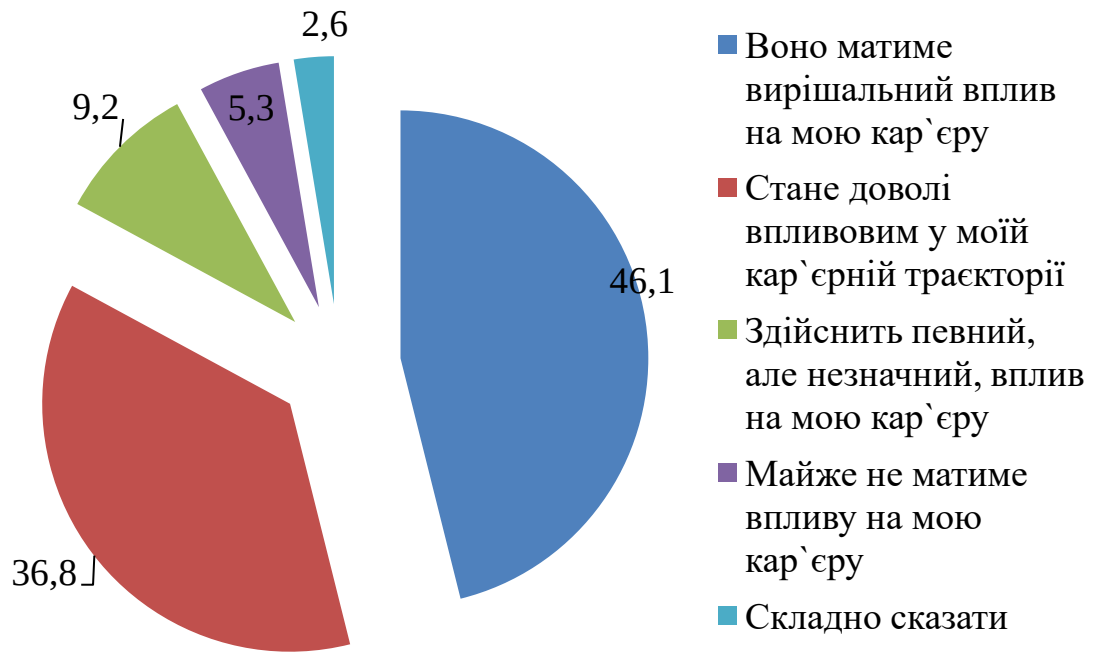

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 5,3 %. Були і такі, які вважають, що освітня програма здійснить незначний вплив на кар'єру — 9,2 %. Утруднились із відповіддю 2,6 %.

Аналітичний звіт виконала 27.05.2025 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.